[redacted]

mapp akkoord 18/5 [redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

14-5

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister voor APP

Datum
29 april 2024

[redacted]

[redacted]

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
8

nota

Wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024

Aanleiding

De MR heeft op 26 april 2024 ingestemd om het wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 aan de Tweede Kamer te sturen. Daarmee kan het wetsvoorstel nu (na uw ondertekening) met het nader rapport naar het Kabinet van de Koning..

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd het nader rapport en de memorie van toelichting te ondertekenen.

Kernpunten

- Het wetsvoorstel beoogt wijziging van diverse 'BES-wetten', waarbij het onder meer gaat om uitbreiding van het verlofstelsel, bevorderen van re-integratie van de zieke werknemer, introduceren van een uitkeringsregeling voor zwangere zelfstandigen, en het creëren van een grondslag voor een structurele regeling voor dubbele kinderbijslag voor kinderen met intensieve zorgbehoefte.
- Met een aparte nota wordt u nog een conceptbrief aangeboden om de Tweede Kamer aan te kondigen dat er een nota van wijziging wordt voorbereid.

Bijlagen

Volgnr.	Naam	Actie	Informatie
1	Wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024	Doorgeleiden naar Kabkon	
2	Nader rapport	Idem	
3	Advies Afdeling advisering Raad van State	Idem	
4	Uitvoeringstoets RCN-unit SZW	Idem	
5	Toets ATR	Idem	
6	Reactiebrief consultatie OLB	Idem	
7	Reactiebrief consultatie OLE	Idem	
8	Reactiebrief consultatie OLS	Idem	
9	Reactiebrief consultatie CD Bonaire	Idem	

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister voor APP

Datum
24 mei 2022

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage(n)
4

nota

Wijzigingswet SZW-wetten Caribisch Nederland ("Wijzigingswet")

Aanleiding

- Met het oog op het streven naar gelijkwaardigheid ten aanzien van Caribisch Nederland (CN) is een modernisering van het voor CN geldende (sociale zekerheids)stelsel noodzakelijk. Hierbij kan worden aangesloten bij de beleidsinzet die al door het vorige kabinet met partijen in CN is gedeeld, aangevuld met nieuwe onderwerpen als de dubbele kinderbijslag intensieve zorg. Met deze nota leggen wij u een ontwerpwetsvoorstel voor waarin de verschillende maatregelen zijn samengevoegd. Onder 'kernpunten' wordt toegelicht waarom voor deze combinatie is gekozen; dit ook mede naar aanleiding van uw PO met DG SZI op 13 juni 2022. Vanwege het onderwerp dubbele kinderbijslag, waarvoor invoering per 1 juli 2023 wordt beoogd, is het onderhavige wetsvoorstel spoedeisend.

Besluit

- Stemt u in met de voorgestelde wijzigingen en om het wetsvoorstel nu als één pakket in (internet)consultatie te brengen Vanwege het proces vernemen wij uw antwoord graag uiterlijk zo spoedig mogelijk.
- Zo ja, wilt u bijgevoegde brieven ondertekenen? Tevens wordt dan het met u afgestemde persbericht door communicatie RCN gedeeld in CN. (Verzending na akkoord Min. voor Rechtsbescherming vanwege BW BES)

Kernpunten

- Reeds in de in 2018 aan de Kamer verzonden kabinetsreactie op het onderzoek naar het ijkpunt sociaal minimum, is aangekondigd dat in elk geval de Wet ziekteverzekering BES, het verlofstelsel en de AOV BES tegen het licht zouden worden gehouden. Beleidsnotities over de arbeidsongeschiktheidsregelgeving en het verlofstelsel zijn in 2019 uitgewerkt en met de betrokken partijen in CN gedeeld ter consultatie.
- Doel van de Wijzigingswet CN is om het stelsel in CN naar een meer gelijkwaardig niveau te brengen met Europees Nederland. De thema's die hierbij aan de orde zijn worden hierna afzonderlijk benoemd en zijn tevens schematisch opgenomen in een bijlage bij deze nota.
- De keuze voor juist deze thema's is veelal politiek ingegeven, dan wel ingegeven door signalen vanuit de uitvoering of het veld in CN. Om in alle opzichten tot een gelijkwaardig stelsel te komen is meer nodig (zoals een werkloosheidsvoorziening waar een verkenning voor wordt gestart), maar gelet op het absorptievermogen van samenleving en uitvoering en rekening houdend met de impact op wetgeving, kan niet alles tegelijk.

- De combinatie van de verschillende thema's in één wetsvoorstel heeft de volgende achtergrond. Al eind 2019 zijn met partijen in CN voornemens en (wet)teksten gedeeld over de arbeidsongeschiktheidswetten en het verlofstelsel. Door de inzet op het coronasteunpakket is het traject lange tijd gestagneerd. Gaandeweg is daar de dubbele kinderbijslag en de leeftijdsverhoging AOV bijgekomen. Uit oogpunt van wetgevingseconomie ligt combinatie dan voor de hand. Mocht de uitkomst van het nu in gang te zetten consultatieproces aanleiding geven om een onderwerp aan te houden, dan kan dat onderwerp alsnog uit het wetsvoorstel worden gehaald. Het is voor nu wenselijk om er als één pakket mee door te gaan, ook om voor de verschillende thema's niet het momentum te verliezen.
- Hierna volgt een bespreking op hoofdlijnen van de elementen van het wetsvoorstel. Onder toelichting volgt een meer gedetailleerd overzicht.

Verlofstelsel

- Het wetsvoorstel voorziet in betaald geboorteverlof (vaderschapsverlof) voor de helft van de arbeidsduur per week (uitkering), uitbreiding van het calamiteitenverlof (voor rekening werkgever), en introductie kortdurend zorgverlof (zonder wettelijke loondoorbetalingsplicht). Daarnaast wordt de vakantieaanspraak voortaan berekend in uren in plaats van in dagen.
- Ook met deze aanvullingen, die al in 2019 in een beleidsnotitie bij de partijen zijn geconsulteerd, loopt het verlofstelsel CN nog achter (zo is het geboorteverlof ook straks nog minder omvangrijk en ontbreekt ouderschapsverlof), maar een stap als deze is voor nu het maximaal haalbare. Dit met name gelet op de lasten voor werkgevers, van wie ook op andere terreinen offers worden gevraagd (met name: verhogen WML).
- Het voorliggende voorstel sluit aan op het in 2020 gegeven advies van de Centraal Dialoog Bonaire, met dien verstande dat een faciliteit (uitkering) voor de begeleider bij medische uitzending nog ontbreekt. Daar is inmiddels met de besluitvorming over de CN-envelop wel geld voor, maar de uitwerking ervan vergt nog tijd. Dit komt dus op een later moment.

Arbeidsongeschiktheid

- De maatregelen voor de arbeidsongeschikte werknemer richten zich op het voorkomen van ziekteverzuim en bevorderen van re-integratie. Thans ontbreken de goede prikkels of staan deze verkeerd. Met het wetsvoorstel wordt de verantwoordelijkheid van partijen om aan re-integratie mee te werken ingevuld en wordt het financieel risico (als eerste stap) voor de eerste drie dagen arbeidsongeschiktheid bij de werkgever gelegd.
- Wijzigingen van meer beperkte omvang zijn onder meer het beperken van het recht op ongevallengeld na de AOV-gerechtigde leeftijd tot 2 jaar en het beperken van de ruimte om van de loondoorbetalingsplicht af te wijken.
- Tevens wordt een uitkering voor zwangere zelfstandigen geïntroduceerd.
- Ook deze maatregelen liggen goeddeels in lijn met wat in een eerdere bestuurlijke consultatie met partijen in CN is gewisseld.

Kinderbijslag BES

- Dit wetsvoorstel voorziet in een bij AMvB nader uit te werken grondslag voor dubbele kinderbijslag voor ouders met een kind dat intensieve zorg nodig heeft. De achtergrond van deze maatregel, die dit wetsvoorstel urgentie geeft om de ingangsdatum van 1 juli 2023 te halen, is u bekend.
- Bovendien wordt het bestaande hiaat gedicht dat er geen kinderbijslag is voor kinderen die wegens ziekte of gebreken binnen CN uitwonend zijn.

Wettelijk ouderdomspensioen AOV

- In lijn met de aanvaarde motie-Wuite c.s. waarin de regering wordt verzocht om te verkennen of en zo ja op welke wijze de AOV-gerechtigde leeftijd verhoogd kan worden waarbij de financiële besparing die dit oplevert ingezet wordt voor verdere stappen om de inkomenspositie van inwoners van CN te verbeteren, voorziet dit wetsvoorstel in een beperkte leeftijdsverhoging van de AOV op termijn: van 65 naar 66 jaar in 2030.
- Dit sluit aan bij de verhoging van de pensioenleeftijd naar 66 jaar voor ambtenaren zoals die voortvloeit uit de nieuwe cao en pensioenregeling.
- De zogeheten 'duurtetoeslag' die AOV-gerechtigden van Sint Eustatius en Saba vanwege de hogere kosten van levensonderhoud ten opzichte van Bonaire ontvangen, is achterhaald vanwege het hogere AOV-bedrag op deze eilanden en levert daarmee zelfs een niet te rechtvaardigen verschil in behandeling tussen de eilanden op. Daarom voorziet dit wetsvoorstel in de mogelijkheid om het verstrekken van deze toeslag te beëindigen.

Relatie met Coalitieakkoord

- In het coalitieakkoord staat dat we ons blijven inspannen om Bonaire, Saba en Sint Eustatius een gelijkwaardig deel van Nederland te laten zijn. Door het ijkpunt sociaal minimum worden de benodigde stappen – aan de inkomenskant – gezet. Met het ijkpunt sociaal minimum hangt ook het vangnet van het sociale zekerheidsstelsel samen.
- Het onderhavige wetsvoorstel past bij de doelstelling van het coalitieakkoord. Echter nog niet alle politieke ambities ten aanzien van het stelsel zijn in dit wetsvoorstel meegenomen. Het invoeren van een WW-regeling voor CN en het voorzien in een loondervingsuitkering voor de begeleider bij medische uitzending, vraagt nog meer tijd voor uitwerking en besluitvorming. Daarom is dit wetsvoorstel te zien als een eerste stap op de noodzakelijk geachte doorontwikkeling van het stelsel.

Beoordeling van het wetsvoorstel vanuit positie belanghebbenden

- Met het wetsvoorstel wordt een verbetering beoogd met het oog op bestaanszekerheid. Tegelijkertijd zitten er ook elementen in, die voor belanghebbenden als achteruitgang kunnen worden ervaren.
- De meeste voorstellen die werkgevers raken, zijn al eerder afgestemd via de in 2019 gedeelde beleidsnotities. Een verhoging van werkgeverslasten is evident, als gevolg van met name de uitbreiding van het verlofstel en de 3 wachtdagen in de ZV en OV BES. Dit werd door de Centraal Dialoog als aanvaardbaar aangemerkt (met voorkeur voor 2 wachtdagen).
- De burger heeft profijt van de voorstellen als het gaat over met name het verlofstelsel en de dubbele kinderbijslag intensieve zorg. Daar staat wel de verhoging van de AOV-leeftijd tegenover, maar dat neemt niet weg dat die maatregel onzes inziens redelijk is. De balans van alle inspanningen, ook rekening houdend met de inspanningen ten aanzien van het sociaal minimum, is positief.

Budgettaire consequenties

- Voor zover het wetsvoorstel tot meerlasten voor de rijksbegroting leidt, is in de hiervoor benodigde dekking al voorzien. Dekking voor het geboorteverlof en voor de uitkering voor de zwangere zelfstandige was al in eerdere jaren geregeld (middelen 'sociaaleconomische agenda'). Hiervoor is reeds budget beschikbaar gesteld vanuit de begroting van SZW.

- Het wetsvoorstel impliceert op een viertal onderdelen een besparing. De eerste twee betreffen kleine besparingen op de afschaffing van de duurtetoeslag en de beperking van het recht op ongevallengeld na twee jaar. Een schatting van deze twee besparingen moet nog geraamd worden. De derde besparing betreft de introductie van drie wachtdagen bij de Wet ziekteverzekering (ZV) BES en Wet ongevallenverzekering (OV) BES. De daarmee verband houdende besparing wordt volgens eerdere communicatie met CN gereserveerd voor (nader uit te werken) maatregelen die werkgevers ondersteunen bij re-integratie[1].
  Ten aanzien van de vierde besparing als gevolg van de verhoging van de AOV-leeftijd geldt volgens de motie Wuite c.s. het uitgangspunt dat de besparing elders voor beleidsdoelen ten aanzien van CN wordt ingezet. Gezien de AOV-verhoging pas in 2030 wordt gerealiseerd, behoeft ten aanzien van de aanwending van de hieruit voortvloeiende besparing echter op dit moment nog geen besluit te worden genomen. In de te zijner tijd te maken afweging dient te worden meegewogen dat er sinds het aanvaarden van de motie met het coalitieakkoord al middelen zijn vrijgemaakt om naar het sociaal minimum te kunnen toewerken.

Toelichting

- Het sociale zekerheidsstelsel in CN is anders vorm gegeven dan in Europees Nederland. Dit heeft een historische achtergrond – bij de staatkundige transitie is het oude stelsel van de Nederlandse Antillen vrijwel ongewijzigd overgenomen – maar het stelsel kan natuurlijk niet los worden gezien van de specifieke kenmerken van CN als de kleine eilandelijke schaal, lokale arbeidsmarkt en eigen fiscale stelsel.
- De systemen zoals die in Europees Nederland zijn ingevoerd met bijvoorbeeld de Wet verbetering poortwachter ten behoeve van gedeelde verantwoordelijkheid van overheid, werkgever en werknemer voor de re-integratie is niet één op één over te nemen in CN evenals de systematiek ten behoeve van het stapsgewijs verhogen van de pensioenleeftijd op basis van de ontwikkeling van de levensverwachting.
- Het doorvoeren van wijzigingen, ook gericht op het wegwerken van achterstand ten opzichte van Europees Nederland is mogelijk, maar moet stapsgewijs en steeds rekening houdend met de lokale omstandigheden en mogelijkheden, ook qua uitvoerbaarheid.
- De gebruikelijke consultatieperiode van 8 weken is in verband met de beoogde invoering per 1 juli 2023 ingekort naar 6 weken.
- Hierna worden per thema de voorgestelde wijzigingen toegelicht.

Thema 1: ziekte en arbeidsongeschiktheid

- Een bijzondere aandachtsgroep zijn de zieke werknemers, waarvoor de ZV BES in een tot twee jaar gemaximeerde loondervingsuitkering voorziet. De hoogte van het ziekengeld is 80% van het dagloon. Het ziekengeld wordt overgemaakt aan de werkgever die vervolgens het ziekengeld als loon moet doorbetalen aan de werknemer.
- Er worden een aantal maatregelen voorgesteld om de prikkelwerking (gericht op beperken van verzuim en bevorderen van re-integratie) van de ZV BES en de OV BES te verbeteren.
- Deze maatregelen zijn mede ingegeven door de wens om de prikkelwerking (om ziekteverzuim te voorkomen) te verbeteren en re-

[1] Dit is onder voorbehoud van instemming van Financiën.

integratie van de arbeidsongeschikte werknemer te bevorderen. De wijzigingen bevinden zich dan ook in zowel de ZV BES en OV BES als in het Burgerlijk Wetboek BES (BW BES).

- Invoering van een wachttermijn van 3 werkdagen voor zieken- en ongevallengeld. Op dit moment is er vanaf de eerste dag van arbeidsongeschiktheid recht op ongevallengeld en dat geldt ook voor het ziekengeld, mits de ziekte langer dan drie dagen duurt. Door een systeem van wachtdagen te creëren komt er meer evenwicht in de verdeling van verantwoordelijkheden van de overheid, werkgever en werknemer. In het BW BES wordt geëxpliciteerd dat de werkgever in ieder geval over de eerste drie ziektedagen een loondoorbetalingsverplichting heeft. Alleen bij CAO of reglement kan daarvan worden afgeweken, mits de werknemer recht houdt op 80% van het loon. Dit ter bescherming van de arbeidsongeschikte werknemer. De mogelijkheid om per AMvB een no riskpolis uit te werken voor bepaalde groepen – zoals zwangere werknemers – wordt toegevoegd.
- In de ZV BES, OV BES en het BW BES worden artikelen opgenomen ter bevordering van re-integratie. De artikelen richten zich zowel tot de werkgever als de werknemer. De re-integratieverplichtingen zijn vormvrij vanwege de eilandelijke schaal en mogelijkheden. De controlerend arts van de RCN-unit SZW kan de werkgever en werknemer ondersteunen en adviseren bij re-integratie. Om re-integratie te bevorderen zijn er sanctiemogelijkheden opgenomen. RCN-unit SZW kan de uitkering ziekengeld tijdelijk verlagen of geheel stopzetten als de medewerking aan re-integratie onvoldoende is.
- Zwangerschapsverlof wordt voor de uitkering ziekengeld op grond van de ZV BES met ziekte gelijkgesteld. Zwangere werknemers ontvangen gedurende het 16 weken durende wettelijk zwangerschaps- en bevallingsverlof een uitkering uit de ZV BES. Voor zwangere zelfstandigen ontbreekt zo'n uitkeringsfaciliteit terwijl dit wel verplicht is op grond van het VN-vrouwenverdrag. Het voorstel is om aan de ZV BES een uitkeringsfaciliteit voor zwangere zelfstandigen toe te voegen. Zelfstandigen die als zodanig bij de Belastingdienst Caribisch Nederland bekend zijn en met hun arbeid in de eigen onderneming een inkomen een belastbaar inkomen genereren van boven de wettelijke belastingvrije som (2022: 12.198 USD) komen in aanmerking voor een uitkering ter hoogte van 100% wettelijk minimumloon. Dit is een grofmazige regeling. Het exacte aantal (vrouwelijke) zelfstandig ondernemers is onbekend, tevens zullen er zelfstandig ondernemers zijn die een inkomen onder de belastingvrije som hebben. Door aan te sluiten bij de belastingvrije som is de uitkering controleerbaar en wordt geborgd dat de doelgroep die wordt bereikt de "echte" zelfstandigen betreft, voor wie het zelfstandig ondernemerschap voldoende substantieel is.
- Het recht op ongevallengeld is nu een uitkering zonder maximale uitkeringsduur. Het recht op ongevallengeld wordt na de AOV-leeftijd beperkt tot twee jaar. Hiermee wordt aangesloten bij de ZV BES die – vanwege het al bestaande tijdelijke karakter – eenzelfde limitering heeft. De vangnetvoorziening van het sociale

zekerheidsstelsel berust immers na het bereiken van de AOV leeftijd bij de AOV en niet bij de OV BES. In Caribisch Nederland zijn veel AOV gerechtigden genoodzaakt om door te werken na de AOV gerechtigde leeftijd om te voorzien in een voldoende inkomen. Daarom wordt de uitkering niet meteen stopgezet.

Thema 2: vakantie en verlof

- Om de positie van werkenden te verbeteren is het noodzakelijk om het verlofstelsel te moderniseren waardoor de werk-privé balans beter tot zijn recht komt. De wijzigingen zijn geïnspireerd op de wet- en regelgeving in Europees Nederland. Ook wordt het hierdoor aantrekkelijker om in loondienst te werken en kunnen de mensen die vanwege uiteenlopende redenen nu nog kiezen voor een baan in de informele sector over worden gehaald om in loondienst te gaan werken wat vanwege de werknemersverzekeringen ten goede komt aan de bestaanszekerheid.
- Er is onderscheid te maken tussen verlof met en zonder behoud van loon. Om bepaalde soorten verlof te stimuleren en werknemers die daar gebruik van maken niet te benadelen (zoals bij zwangerschap) kan de overheid de lasten compenseren via een uitkering.
- De voorstellen die betrekking hebben op vakantie en verlof zijn deze:
    - Het calamiteitenverlof wordt uitgebreid en gespecificeerd. Zo wordt er geregeld dat de werknemer met behoud van loon recht heeft op kortdurend verlof bij calamiteiten zoals noodzakelijke verzorging van een naast familielid op de eerste dag van ziekte of onvoorziene omstandigheden die onmiddellijke onderbreking van de arbeid vergen zoals een woningbrand en acute wateroverlast.
    - Er wordt een kortdurend zorgverlof geïntroduceerd voor de noodzakelijke verzorging van een naast familielid. De werkgever moet de werknemer verlof – zonder loondoorbetalingsplicht van de werkgever – verlenen voor tweemaal de arbeidsuur per week. Werkgevers mogen uiteraard het loon doorbetalen.
    - De werknemer heeft een meldingsplicht voor het opnemen van calamiteitenverlof en kortdurend zorgverlof. De werkgever kan de verlofaanvraag alleen afwijzen bij zwaarwegend bedrijfsbelang.
    - De partner van de vrouw die gaat bevallen heeft in Caribisch Nederland nog geen wettelijk recht op geboorteverlof. In het wetsvoorstel is geregeld dat de partner gedurende de helft van de arbeidsuur per week recht heeft op verlof.
    - Om het opnemen van geboorteverlof te stimuleren, ontvangt de partner dan een uitkering van RCN-unit SZW. In Europees Nederland is het wettelijk geboorteverlof 5 werkdagen. De stap naar 5 werkdagen is voor CN te groot, gezien de werkgeverslasten die het introduceren van geboorteverlof op zich al meebrengt. Eveneens om redenen van beheersen van werkgeverslasten wordt de rekening van de uitkering geboorteverlof CN niet doorgeschoven naar werkgevers. De lopende opgave op verhogen van het wettelijk minimumloon vergt al erg veel van werkgevers.
    - De vakantieaanspraak wordt voortaan vastgesteld in uren in plaats van in dagen. Hierdoor kan de werknemer gemakkelijker een paar uur vrij nemen voor een activiteit in de privésfeer waar geen hele dag voor noodzakelijk is.

Thema 3: dubbele kinderbijslag intensieve zorg

- Naar analogie van de Europees Nederlandse AKW bevat de Wet kinderbijslagvoorziening (KBV) BES een inkomensonafhankelijke tegemoetkoming aan ouders of verzorgers voor de kosten van levensonderhoud van hun kinderen en draagt daarmee bij aan het verbeteren van de bestaanszekerheid in Caribisch Nederland. De KBV BES stelt als hoofdregel dat het kind tot het huishouden van de ouder behoort, waarmee de aanname wordt gedaan dat de ouder voorziet in de kosten van levensonderhoud van een kind. Ouders met een kind dat vanwege ziekte, handicap, gedragsproblematiek of andersoortige gebreke langdurig in een instelling *binnen* één van de openbare lichamen verblijft, zijn op dit moment van het recht op kinderbijslag uitgesloten. Dat wordt nu, ook met het oog op gelijktrekking ten opzichte van de AKW, gerepareerd.
- Tevens wordt voorzien in een grondslag voor dubbele kinderbijslag voor ouders waarvan het kind intensieve zorg behoeft. Dit wordt nog nader uitgewerkt in een AMvB, zoals met het oog op het invullen van de regeling voor de beoordeling.
  Over de dubbele kinderbijslag bent u al meermalen geïnformeerd en dit onderwerp is ook tijdens uw werkbezoek aan de orde geweest. Het streven naar versnelling in de vorm van een tijdelijke regeling die aan de bij wet geregelde dubbele kinderbijslag vooraf gaat is een parallel traject dat buiten het bestek van dit wetsvoorstel valt.

Thema 4: Wettelijk ouderdomspensioen (AOV) en nabestaandenpensioen (AWW)

- Het verschil tussen de pensioengerechtigde leeftijd in CN (65 jaar) en die in Europees Nederland is steeds moeilijker uit te leggen. Het verschil is voor de Kamer al aanleiding geweest om het kabinet op te roepen verhoging van de AOV-leeftijd te verkennen. Steekhoudende argumenten om de leeftijd niet te verhogen, zijn er eigenlijk niet, terwijl het omgekeerde wel het geval is:
  - Verkleinen niet te rechtvaardigen verschil met Eur. Nederland. Bij streven naar gelijkwaardigheid hoort ook deze ontwikkeling.
  - Levensverwachting CN loopt niet enorm uit de pas (met de kanttekening dat de meting door CBS minder betrouwbaar is).
  - In het kader van de 'Landspakketten' oefenen we vanuit Nederland ook druk uit op Curaçao, Aruba en Sint Maarten om ook daar de AOV-leeftijd (van nu nog 65 jaar) te verhogen.
- Betaalbaarheid is anders dan in Europees Nederland niet een steekhoudend argument. Dit gezien de beperkte betekenis van de AOV op de rijksbegroting (CN kent geen fondsen).
- De duurtetoeslag in de AOV is niet langer noodzakelijk en kan (geleidelijk) worden afgebouwd en afgeschaft. Tot 2012 was het AOV-bedrag in CN overal even hoog. Vanaf 2012 lopen de AOV bedragen uiteen vanwege de ontwikkeling van de inflatie per eiland en differentiatie van de beleidsmatige ontwikkeling van de bedragen. Als gevolg hiervan ligt het reguliere AOV-bedrag op Sint Eustatius en Saba inmiddels al dermate boven dat van Bonaire, dat het hoger prijsniveau ten opzichte van Bonaire al in de reguliere AOV tot uitdrukking komt en er dus zelfs sprake is van een ongewenst onderscheid tussen inwoners binnen CN.
- Bij de AWW wordt een wijziging van de citeertitel voorgesteld. 'Algemene nabestaandenwet BES' is meer van deze tijd.

Thema 5: Uitkering tijdens detentie

- De sociale zekerheidswetten CN worden uitgebreid met de mogelijkheid het recht op uitkering tijdelijk stop te zetten in de situatie dat de vrijheid van de uitkeringsgerechtigde is ontnomen of de verzekerde voortvluchtig is. Deze maatregel ligt sterk voor de hand en is conform de systematiek in Europees Nederland.

BIJLAGEN

Volgnr.	Naam	Actie	Informatie
1	Concept wijzigingswet SZW-wetten Caribisch Nederland	Verzending (bijlage bij consultatiebrieven en internetconsultatie)	
2	Consultatiebrieven	Verzending	
3	Bijlage bij de te verzenden consultatiebrieven	Verzending	
4	Internetconsultatie	Verzending	

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister voor APP

Datum
10 januari 2023

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Bijlage(n)
3

nota

Aanbieding MR Wijzigingswet SZW wetten BES 2023

Aanleiding

Op 19 december 2022 is de Wijzigingswet SZW wetten BES 2023 besproken in de CWIZO. De conclusie van de bespreking is dat de stukken doorgeleid kunnen worden naar de ministerraad. Na akkoord van de ministerraad kan om advies worden gevraagd aan de afdeling advisering van de Raad van State.

Toevoeging 20 april 2023: in een separate nota informeren we u over de bredere prioritering van maatregelen. Deze nota dient als oplegger bij deze nota en de bijbehorende stukken. Daarnaast is de verhoging van de AOV-leeftijd op uw verzoek verwijderd uit het wetsvoorstel. Het MR-formulier is ook op dit punt aangepast.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u om de Wijzigingswet aan te bieden aan de Ministerraad, zodat deze in de ministerraad besproken kan worden.

Kernpunten

- De titel van de wet is aangepast naar Wijzigingswet SZW wetten BES 2024. Dit vanwege de verwachte inwerkingtreding in 2024.
- In de ambtelijke afstemming rond de CWIZO zijn enkele punten naar voren gekomen. Het gaat hierbij om verduidelijkingen en technische wijzigingen. Deze zijn inmiddels verwerkt in de wet en de memorie van toelichting. De wijzigingen zijn afgestemd met BZK.
- Daarnaast heeft JenV zijn wetgevingstoets afgerond. Op de verscheidene (wetstechnische) punten die JenV heeft aangedragen is door SZW gereageerd en waar nodig zijn de teksten aangepast.
- Als laatste zijn een aantal zaken toegevoegd ten opzichte van de CWIZO-versie. Deze staan hieronder beschreven.

Toevoegingen ten opzichte van CWIZO-versie

- In de CWIZO-versie was in de toelichting van de wet nog geen melding gemaakt van de laat ontvangen reactie van Sint-Eustatius. Dit toegevoegd in de toelichting.
- In de Memorie van Toelichting (MvT) staat nu dat, alles overwegende, Sint-Eustatius van mening is dat de op gelijktrekking gerichte wijzigingen van de AOV BES, de Wet ziekteverzekering BES, de Wet ongevallenverzekering BES en het Burgerlijk Wetboek BES (op dit moment) ongewenst zijn vanwege de lastenverzwaring voor werkgevers

en werknemers/burgers. Bij dit laatste wordt kennelijk gedoeld op terugval van inkomen bij gebruikmaken van verlofregelingen waarvoor geen loondoorbetalingsplicht geldt en mogelijk ook op de verhoging van de AOV-leeftijd.

- In de MvT staat als reactie daarop het belang van de modernisering van het sociale zekerheidsstelsel benoemd. Ook is opgenomen dat wordt overwogen om de invoering van voor de werkgever lastenverzwarende elementen uit het wetsvoorstel naar achteren in de tijd te schuiven. Dit geldt naar verwachting in elk geval voor de drie wachtdagen bij de ongevallenverzekering (OV), de Wet ziekteverzekering (ZV) BES, en voor het invoeren van verplichtingen gericht op re-integratie.
- In de MvT is verder toegevoegd dat de RCN-unit SZW aandacht heeft gevraagd voor (het ontbreken van) adequate bepalingen voor inkomstenverrekening in de OV en de ZV. Aan dit onderwerp wordt op dit moment nog gewerkt. Mogelijk kan dit te zijner tijd met een nota van wijziging aan het wetsvoorstel worden toegevoegd. Of dat kan hangt af van hoe ingrijpend deze wijzigingen dan zouden zijn.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Aanbiedingsformulier Ministerraad	Tekenen	
2	Wijzigingswet SZW wetten BES 2024		
3	Kopie van nota voor de aanbieding van de Wijzigingswet aan de CWIZO	Ter informatie (niet verzenden)	In deze nota wordt in meer detail ingegaan op de inhoud van het wetsvoorstel. Sindsdien is de wet alleen op technische onderdelen gewijzigd of verduidelijkt.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

Aan Minister voor APP

Datum
5 april 2024

nota

Nader rapport Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024

Tweede contactpersoon

Bijlage(n)
2

Aanleiding

- De Afdeling advisering van de Raad van State (de Afdeling) heeft advies uitgebracht op het wetsvoorstel Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024 (dictum B). Het wetsvoorstel, de memorie van toelichting en het nader rapport zijn gereed voor agendering in de ministerraad. Agendering in de ministerraad is noodzakelijk vanwege de demissionaire status van het kabinet, alvorens de stukken, door de Koning, aan de Tweede kamer kunnen worden aangeboden. In deze nota wordt u meegenomen in de wijzigingen die zijn doorgevoerd n.a.v. het advies en treft u in de bijlage het nader rapport, het gewijzigde wetsvoorstel en de MvT aan.
- In de gegeven antwoorden op uw reactie d.d. 13 februari jl. op een nota over de verlofuitkering voor de begeleider bij medische uitzending zijn nadere wijzigingen in de ontwerp-Wijzigingswet aangekondigd vanwege ontvangen commentaar van de RCN-unit SZW. De onderhavige nota dient er tevens toe u over de inhoud van dit nader commentaar te informeren.

Geadviseerd besluit

- Gaarne uw akkoord op het gewijzigde wetsvoorstel, de gewijzigde memorie van toelichting en het nader rapport, waarna de stukken worden aangemeld voor behandeling in de MR. Het MR-formulier is alvast in de werkstroom meegenomen, maar de datum voor MR-behandeling is nog opengelaten. Behandeling in de laatste MR vóór het meireces (26 april) is nog mogelijk indien u de stukken uiterlijk 17 april heeft geaccordeerd.
- De stukken gaan gelijktijdig de lijn in bij JenV omdat het wetsvoorstel in overeenstemming met de minister voor Rechtsbescherming (RB) door u wordt aangeboden en derhalve pas na diens instemming naar de MR kan.

Kernpunten

- De Afdeling onderschrijft de voorgestelde aanpassingen. De Afdeling begrijpt dat dit wetsvoorstel slechts een tussenstap is.
- De Afdeling merkt op dat het voorzien in een evenwichtig socialezekerheidsstelsel meer inspanningen vergt. Dit vraagt om een nadere doordenking van de systematiek van sociale zekerheid mede rekening houdend met de lokale context. De Afdeling acht het wenselijk dat de toelichting inzicht biedt in de concrete vervolgstappen die gezet zullen worden om de sociale zekerheid in CN verder te moderniseren.
- De Afdeling adviseert de beoogde vervolgstappen expliciet toe te lichten en op termijn samen met de eilanden zo concreet mogelijke stappen te formuleren voor een toekomstbestendig socialezekerheidsstelsel in CN.

- De memorie van toelichting is – rekening houdend met het advies van de Afdeling – wel aangepast en uitgebreid, onder meer door het benoemen van het rapport van de Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland, maar zonder het opnemen van concrete vervolgstappen ten aanzien van de doorontwikkeling van het socialezekerheidsstelsel. Zoals gezegd in de Kamerbrief d.d. 2 februari 2024 over het rapport van de Commissie sociaal minimum Caribisch Nederland is verdere besluitvorming over de langere termijn in eerste aanleg aan een nieuw kabinet.
- Trajecten als het uitwerken van een werkloosheidsregeling en de uitkering voor verlof bij begeleiding medische uitzending lopen intussen door. Daarnaast is de wegens capaciteitsgebrek gestagneerde vergelijkende analyse van de sociale zekerheid (CN versus Europees Nederland) herstart. Naast hetgeen de Commissie-Thodé al heeft benoemd kan dat bruikbare inzichten over verbeterpunten in het stelsel van CN opleveren. Het is aan een nieuw kabinet om samen met de stakeholders hier een visie op te ontwikkelen en prioriteiten te bepalen. Dit is niet zo verwoord in de toelichting, maar noemen we hier als onderdeel van de bredere context.
- Van de gelegenheid is gebruikgemaakt om enkele verbeterpunten in de wettekst aan te brengen. Het gaat om het wegwerken van omissies en aanpassingen en verduidelijkingen van hoofdzakelijk beleidsarme aard. De meest relevante wijzigingen zijn in het Nader Rapport benoemd.
- Na goedkeuring in de MR ontvangt u een nota met stukken waarmee u (in overeenstemming met minister voor Rechtsbescherming) de Koning kunt verzoeken het wetsvoorstel aanhangig te maken bij de Tweede Kamer.

Nader commentaar RCN-unit SZW

- Het nader commentaar van de RCN-unit SZW naar aanleiding waarvan het wetsvoorstel nog is aangepast betreft hoofdzakelijk het volgende:
- Wettelijk zwangerschaps- en bevallingsverlof in relatie tot ziekte: Naar analogie van Europees Nederland is het BW BES aangevuld met een bepaling die ziet op de situatie dat een arbeider ziek is of wordt in een periode dat aanspraak zou kunnen worden gemaakt op zwangerschapsverlof, maar dit verlof nog niet is opgenomen. Dan worden ziektedagen aangemerkt als dagen waarover zwangerschapsverlof is genoten. Deze dagen leiden dus niet tot een verlenging van de periode van het bevallingsverlof.
- Re-integratie naar ander werk en passend werk: Waar werd gesproken over ‘terugkeer naar zijn werk of naar ander werk’ is dit gewijzigd in ‘werkhervatting’ en ‘passende arbeid’ is gewijzigd in ‘zijn normale arbeid’. Dit is nodig om aan te sluiten bij het arbeidsongeschiktheidsbegrip in de ongevallen- en ziekteverzekering BES (OV BES en ZV BES), dat is gekoppeld aan de normale arbeid van de werknemer. Opgenomen bepalingen in het BW BES, de OV BES en de ZV BES die verwijzen naar het begrip passende arbeid zijn eveneens aangepast of verwijderd.
- Sanctioneren niet nakomen re-integratieverplichtingen: Het kan geen automatisme zijn dat het in de private sfeer niet nakomen van re-integratieverplichtingen gevolgen heeft voor de uitkering OV BES en ZV BES. De tekst die daarop zag is geschrapt. Van vrijblijvendheid is echter geen sprake; voor zover er een aanwijzing van de onder SZW ressorterende controlerend geneesheer onder ligt kan het niet nakomen van re-integratieverplichtingen wel degelijk gevolgen hebben.
- Oordeel behandelend arts in verband met recht op uitkering: In de OV BES en de ZV BES is verduidelijkt dat enkel het oordeel van de controlerend

geneesheer relevant is voor het recht op uitkering en dat het oordeel van een behandelend arts die status niet heeft.
- Herleven uitkeringsrecht na periode toepasselijkheid uitsluitingsgrond: Abusievelijk was in de OV BES nog niet geregeld dat het recht op uitkering ontstaat of herleeft met ingang van de dag dat een uitsluitingsgrond zich niet langer voordoet. Die omissie is nu hersteld.

Nota van Wijziging
- Er wordt nog gewerkt aan een nota van wijziging op het wetsvoorstel. Een belangrijke aanleiding daartoe is het ontbreken van terugvorderingsbepalingen in de OV BES en de ZV BES. Herstel van deze omissie is eveneens op verzoek van de RCN-unit SZW en urgent met het oog op rechtmatigheid. Deze nota van wijziging regelt verder hoofdzakelijk onderwerpen die in het verlengde daarvan liggen, namelijk:
  - Bepalingen over schorsing en opschorting
  - Bepalingen over herziening en intrekking van de beschikking
  - Het waar nodig verduidelijken dat de inlichtingenplicht en de controlevoorschriften ook de werkgever raken
- Deze aanpassing is urgent, omdat dit raakt aan het borgen van een rechtmatige uitvoering en voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik. De unit moet over een adequaat handhavingsinstrumentarium kunnen beschikken. In de Wet kinderbijslagvoorziening BES is dat al goed geregeld. Daarom wordt, ook met het oog op consistentie en uitvoerbaarheid, de bepalingen zoveel mogelijk daarmee gelijkgetrokken.
- Daarnaast bestaat de wens om de koppeling tussen studiefinanciering en de kinderbijslagvoorziening BES los te laten. Directie SV heeft u bij separate nota van 25 maart 2024 over de opties geïnformeerd. Na uw besluit daarover wordt dit verwerkt in een nota van wijziging.

Prognose inwerkingtreding Wijzigingswet SZW-wetten BES 2024
- Afhankelijk van de doorlooptijd van het parlementaire traject kan de Wijzigingswet op z'n vroegst per 1 januari 2025 in werking treden. Aandachtspunt is nog de complexiteit van de implementatie ervan voor de RCN-unit SZW. Het gaat om verschillende nieuwe maatregelen waartoe processen moeten worden (her)ingericht en waarvoor in veel gevallen bovendien ICT-ontwikkeling nodig is. Pas in de loop van 2024, parallel aan het parlementaire traject, zal duidelijk kunnen worden welke invoeringstermijn haalbaar is voor de verschillende onderdelen.
- De RCN-unit SZW heeft belang bij een spoedige parlementaire behandeling. Immers pas zodra de tekst van de wet vaststaat, is er zekerheid waar in de voorbereidingen op moet worden gekoerst.

BIJLAGE

Volgnr	Naam	Actie	Info
1	Aangepast wetsvoorstel en memorie van toelichting	bijlage bij verzending	
2	Nader rapport	bijlage bij verzending	
3	Aanbiedingsformulier MR	Definitief maken na akkoord M APP	

De bijlagen A t/m G (uitvoeringstoetsen/consultaties) heeft u eerder gezien. Deze zijn opnieuw opgenomen ter informatie. Deze bijlagen gaan niet mee naar de MR!